

پیروز ارجمند، مدیر دفتر موسیقی وزارت ارشاد در گفت‌وگو با «شرق»:

از طرف هیچ نهادی تحت فشار نیستیم

طاهره رحیمی

عکاس: وصالیت شخصی پیروز ارجمند

می‌شد. مدیریت جدید توانسته با تعامل در این روال تازه تغییری بدهد؟

به‌طور خاص درمورد شهر تهران گفت‌وگوهایی با نیروی انتظامی داشته‌ایم و با ریزنی‌هایی انجام شده. در مورد بعضی کنسرت‌هایی که ماهیت انتفاعی کمتری دارند، جزو موسیقی‌های هنری محسوب می‌شود و به نوعی مورد حمایت نظام قرار می‌گیرد قرار شده که مبالغی دریافت نشود.

البته به یک مساله هم باید دقت کرد. مثلا وقتی در یک کنسرت پاپ چندهزار نفر حاضر می‌شوند، چه کسی مسئول تامین امنیت آنهاست؟ مسوولیت تامین امنیت یک سالن کنسرت، چیزی بیشتر از تامین امنیت مکان‌های عمومی مثل پارک یا خیابان است؛ چون اینها اماکن خاص برای یک موضوع خاص است. بنابراین نیروی انتظامی می‌تواند مبالغی را برای تامین امنیت این محل‌ها دریافت کند. به همین نسبت اگر در این محل‌ها اتفاقی بیفتد، پلیس جولوگو خواهد بود. این مساله در خارج از ایران هم وجود دارد. شما برای تامین امنیت کنسرت‌تان با یاد پولی به پلیس خصوصی پرداخت کنید یا با پلیس قراردادی بنویسید.

❖ اتفاقا محل برگزاری کنسرت یک محل عمومی است و حفظ امنیت آن وظیفه نیروی انتظامی است.

همیشه ممکن است یکسری مسایل پیش‌بینی‌نشده، رخ دهد. قطعا برای آنکه این فضا به وضعیت ایده‌آل برسد، هردوی ما ایراداتی داریم که باید با ریزنی‌های بیشتر با نیروی انتظامی آنها را آسیب‌شناسی و رفع کنیم. اما با اطمینان می‌توانم بگویم که در دوره جدید تعامل با نیروی انتظامی بیشتر شده و ما همکاری خوبی با پلیس داریم و خواهیم داشت.

❖ اشاره کردید مجوز برای کنسرت خیلی سریع تر صادر می‌شود. چه تغییری در روند صدور مجوزها در دوره جدید روی داده؟

یک بخش به اصلاح ساختار اداری اینجا برمی‌گردد

و بخش دیگر حاصل همکاری حراست اینجاست. البته

اعتماد ما به تولیدکنندگان هم بیشتر شده با اعتمادمان

را بیشتر می‌کنیم و از طرف دیگر نظارت‌مان را بیشتر

می‌کنیم. در دوره من نظارت‌ها بیشتر خواهد شد و

سختگیری‌ها برای رعایت معیارهای حرفه‌ای بیشتر

خواهد شد.

❖ منظور تان از نظارت، نظارت پس از انتشار آثار است؟

حتی در مراحل تولید. شما فرض کنید ما مجوز

برگزاری یک کنسرت را داده‌ایم، ما بر آنچه روی صحنه

و داخل سالن اتفاق می‌افتد هم نظارت بیشتری خواهیم

کرد؛ از آنچه روی صحنه اجرا می‌شود تا مثلا قیمت بلیت

یا کیفیت صدایی که تماشاگر روی آن می‌نشیند. تمام

حقوق مربوط به تماشاگر باید توسط ما صیات شود. به

همین دلیل امسال برای اولین‌بار دفتر موسیقی وارد حوزه

قیمت‌گذاری سال‌ها خواهد شد؛ این جزو وظایف ماست

حدود چهارماه از استقرار مدیریت جدید دفتر موسیقی

معاونت هنری می‌گذرد و صدور مجوز به آلبوم‌ها و

کنسرت‌ها سرعت گرفته است. آنطور که «پیروز ارجمند»

مدیر این دفتر می‌گوید، در صورت کامل بودن پرونده،

آلبوم‌ها می‌توانند ۱۰ تا ۱۵روزه مجوز بگیرند و کنسرت‌ها

دست‌کم دو روز. خبرهای خوشی حداقل در حوزه صدور

مجوزها در راه است؛ بزرگان موسیقی ایران از گرفتن

مجوز برای آلبوم و کنسرت معاف می‌شوند و گرفتن مجوز

برای گروه‌های جاز، راک یا حتی مثال راحت‌تر خواهد شد.

اما اینها تغییری است که در مجموعه وزارت ارشاد در

شرف رخ‌دادن است و در مواردی همچون لغو کنسرت یا

«حراستی‌شدن» یک هنرمند، از ارشاد و دفتر موسیقی

کاری برنمی‌آید. به‌عنوان مثال در چندماه گذشته دو

کنسرت «احسان خواجه‌امیری» و گروه لیان بوشهر بدون

اعلام دلایل مشخص لغو شد. با این همه ارجمند از تعامل

گرم این دفتر با گروه‌های فشار در خارج از مجموعه ارشاد

سخن می‌گوید. تعامل‌هایی که به گفته او اگر نمی‌بود، در

همین مدت چند ماهه دست‌کم شاهد ۵۰۰ کنسرت در

سراسر کشور بودیم. با پیروز ارجمند درباره تغییر روند

صدور مجوزها گفت‌وگو کرده‌ایم:

❖ یکی از شعارهای دولت در ابتدای کارش این بود

که دخالت عناصر دیگر را در حوزه فرهنگ به حداقل

خواهد رساند. در حوزه موسیقی چقدر موفق بوده؟

مثلا چه عناصری؟

❖ گروه‌های فشار، رسانه‌های خاص که در مواردی

مانع پرگزاری کنسرت‌ها شده‌اند یا مثلا حوزه هنری که

پیش از این بدون مجوز ارشاد آلبوم منتشر کرده بود.

در حال حاضر هیچ توصیه، دخالت یا فشار خاصی در

کار ما وجود ندارد. ما باید با تعامل کارها را پیش ببریم.

در مدیریت جدید هیچ کنسرت یا برنامه‌ای نداشتیم که

بدلیل فشار یا دخالت نهادی خاص، لغو شده باشد. البته

مواردی بوده که کنسرتی لغو شود. مثلا کنسرت آقای

«احسان خواجه‌امیری» که منطقه آزاد اروند بدلیل یک

نوع ناهماهنگی یا اعتقاد برخی نسبت به عدم‌برگزاری

این کنسرت، برگزار نشد. غیر از کنسرت آقایان «پنهام

خدارحیمی» و «کامران صفاری‌فر» که به دلیل انجام

تبلیغات کذب توسط خودمان لغو شد. تقریبا هیچ لغو

دیگری نداشتیم که بدلیلش یک نهاد دولتی بوده باشد.

گاهی خود شرکت‌ها فرصت کافی برای تبلیغ ندارند یا

میان خودشان به مشکلاتی برمی‌خورند و برنامه را لغو

می‌کنند.

❖ چون گاهی آئندبر مجوز دیر دست‌شان می‌رسد که

دیگر فرصتی برای تبلیغ ندارند...

❖ ما الان مجوزها را در کمترین زمان ممکن صادر

می‌کنیم.

❖ مثلا چقدر؟

در دوره قبل، مجوزها حتی بین یک‌هفته تا ۴۸ساعت

قبل از روز اجرای کنسرت صادر می‌شد. اما الان مجوزها را

تقریبا از سه‌ماه قبل صادر می‌کنیم. البته اگر خود پرونده

مشکلی نداشته باشد. هم ما، هم حراست و اماکن در

کوتاه‌ترین زمان ممکن کارها را بررسی می‌کنیم. معمولا

روال کار به این صورت است که بررسی درخواست در

اماکن و حراست یک تا دو روز زمان می‌برد و حدود دوروز

هم برای بررسی و طی مراحل اداری در دفتر موسیقی نیاز

است. در دوره مدیریت من، بیشترین مدت زمانی که یک

پرونده برای دریافت مجوز کنسرت معطل شده، یک‌هفته

تا ۱۰روز بوده. این بازه زمانی کمترین مدت زمان معطلی

در دفتر موسیقی تا به حال بوده. ما با تعاملی که با نیروی

انتظامی، اماکن و حراست داریم در مواردی حتی دو روزه

هم مجوز صادر کرده‌ایم. کنسرت گروه‌های خارجی زمان

بیشتری می‌برد؛ چون بخشی از زمان به تحقیق از گروه‌ها

و مکاتبه با وزارت خارجه برمی‌گردد.

❖ در مورد لغو کنسرت احسان خواجه‌امیری در واقع

این وزارت ارشاد بود که به تصمیم گروه‌هایی که مایل

به لغو کنسرت بودند، گردن‌نهاد. بنابراین اگر تا به حال

مشکلی در این زمینه پیش نیامده به این دلیل بوده که

دفتر موسیقی کوتاه آمده...

برخلاف تصور شما، اتفاقا اگر لغوی صورت نگرفته،

این درایت ما بوده و ممکن بود ماجرای کنسرت منطقه

آزاد اروند در هرجای دیگری اتفاق بیفتد. اگر یکپیگیری

و تعامل همه‌جانبه دفتر موسیقی با تمام دستگاه‌های

ذیربط در استان‌های مختلف نبود، طی این مدت شما

شاهد لغو حداقل ۵۰۰کنسرت در کشور بودید. شما برای

برگزاری کنسرت یا هر برنامه اجتماعی – فرهنگی دیگر

در شهرستان‌ها باید از شورای تامین استان که بالاترین

مقام تصمیم‌گیرنده در سطح استان است مجوز بگیرید.

نمایندگان دستگاه‌های اجرایی مختلف مثل فرمانده نیروی

انتظامی استان یا انجمن‌جماعات در این شورا حضور دارند.

بنابراین وقتی مجوزی برای برنامه‌ای صادر می‌شود، دیگر

خیال ما راحت است که مشکلی پیش نخواهد آمد. حتی

اگر مشکلی هم پیش بیاید خود مسوولان استانی سعی

می‌کنند که آن را برطرف کنند. ما هم با همکاری وزارت

کشور، وزارت ارشاد و نیروی انتظامی به حل موضوع

کمک می‌کنیم. مثلا مواردی بوده که نهاد خاصی مخالف

برگزاری یک کنسرت بوده، اما پس از ریزنی شورای

تأمین، مساله حل شده. البته دغدغه بسیاری از نهاده‌ا،

دغدغه‌های بجا و درستی است. اینطور نیست که

بگویم حتما اگر گروهی در جایی با برگزاری یک کنسرت

مخالفتی می‌کند، غرضی دارد. فکر می‌کنم ما در تعامل

میان دستگاه‌ها بسیار موفق بوده‌ایم و این حتی جای

تبریک هم به ما دارد.

❖ این موضوع شاید مستقیما در حوزه

مسوولیت‌های دفتر موسیقی نباشد. اما در سالهای

گذشته برای برگزاری برخی کنسرت‌ها مبالغی طلب

موسیقی

فهرست هست یا نیست، صحبت کنیم. البته بگویم دفتر

موسیقی تازه وارد این عرصه شده و قطعاً بخشی از کار ما

شامل آزمون و خطا می‌شود.

❖ این درباره کنسرت‌ها هم صادق است؟

بله. نیازی برای بررسی نمونه آثار این استادان در

شوراهای برای صدور مجوز وجود نخواهد داشت، اما مراحل

اداری به روال سابق انجام می‌شود.

یک نکته‌ای را درباره صدور مجوز اضافه کنم. بعضی آثار

رپرتوار کاملا مشخصی دارند. مثلا می‌دانیم که سمفونی

شماره سه بتهوون یا کاروان آقای صبا چه قطعه‌ای است

و بنابراین لزومی به بررسی محتوایی این آثار هم نیست.

فقط از جهت کیفیت تولید بررسی خواهند شد. اما درباره

شعر اینطور نیست و دقت و نظارت ما در این زمینه بیشتر

خواهد شد. چون ما وظیفه صیانت از زبان فارسی را هم

داریم و باید به‌تدریج این جنبه بی‌هویتی ادبیات کوچک در

آثار کمتر شود.

❖ اشاره کردید روند دریافت مجوز کنسرت کوتاه‌تر

شده، درباره مجوز آلبوم چطور؟

اگر پرونده نقصی نداشته باشد، ما ظرف ۱۰ تا ۱۵روز

مجوزها را صادر می‌کنیم. البته بخشی از زمان دربرکرد

به این مربوط است. آثار باید در نوبت بررسی شوراهای

شعر و موسیقی قرار بگیرد و مربوط به سیستم اداری ما

نیست. فکر می‌کنم ناشی که یک‌سال را برای تولید یک

اثر صرف کرده، انتظار هم دارد که مثلا در نهایت یک‌ماه

هم بررسی‌های کارشناسی ما طول بکشد که خوشبختانه

در حال حاضر با کمترین زمان، در معاونت هنری در حال

انجام است.

❖ مهم‌ترین نقد ناشران در فرآیند دریافت مجوز، این

بوده که دفتر موسیقی هیچ‌گاه جواب مکتوبی به آنها

نمی‌دهد. مثلا هیچ‌وقت کتابی به آنها اعلام نمی‌کند که

آیا اثر آنها مجوز می‌گیرد یا نه. به‌همین دلیل یک اثر

ممکن است، ماه‌ها در ارشاد بماند و در انتها خود ناشر

پس از مدت‌ها پیگیری منصرف شود. یا اگر هنرمندی

مشکل حراستی داشته باشد، دلایل این مشکل به او

اعلام می‌شود.

بعضی مباحث به قول شما حراستی هستند و شاید

من هم خیلی در جریان آنها نباشم. طبیعی است که

این دستان حراست هم دلایل خاص خودشان را داشته

باشند. ممکن است علت مشکل حتی به من هم اعلام

نشود، بنابراین نمی‌توان انتظار داشت که مثلا ناشر دقیقا

دلایلش را بپاند. اما در حوزه دفتر موسیقی، ما دلایل رد

یک اثر را به خود ناشر توضیح می‌دهیم. در دوره مدیریت

من هرکس اعتراضی داشته به‌صورت مکتوب به او پاسخ

داده‌ایم. اینکه جواب منفی به صورت مکتوب به ناشر اعلام

نمی‌شود، آن است که آنها این فرصت را داشته باشند که

مشکل را برطرف کنند. اگر جواب را مکتوب بدهیم، این

یعنی نظر قطعی و راه را برای تصحیح کار می‌بندیم. موارد

بسیاری بوده که ما تذکر داده‌ایم، اثر اصلاح شده و مجوز

گرفته. البته گاهی یک اثر چنان فاقد استانداردهای فنی یا

قواعد عرفی بوده که اصلا نیازی هم به توضیح نمی‌بینیم.

❖ پس اگر مشکل حراست باشد، شما هم نمی‌توانید

کاری‌کنید؟

نه، من نه هیچ‌جای دیگر هم چنین توانایی‌ای ندارم.

چون حراست وظیفه صیانت از بخش‌های دیگری را دارد

که البته مورد تاکید ما هم هست. شما هم اگر بخواهید

کارمندی را استخدام کنید درباره سوابق آن‌فر د تحقیقاتی

می‌کنید. همه این پیگیری‌ها سیاسی نیست، مثلا ممکن

است کسی سوابق قضایی یا کیفری داشته باشد و حضور

آن‌فر د امنیت صنعت موسیقی را تهدید کند. بعضی از این

سختگیری‌ها از مجموعه فرهنگ و هنر کشور حفاظت

می‌کند. ارشاد نمی‌تواند تمام این موارد را پیگیری کند.

❖ وقتی آقای مراد خانی در دفتر موسیقی مستقر

شدند، گفتند که زیرزمینی‌ها را روی زمین می‌آوریم.

این موضوع تا به حال چقدر عملی شده؟ هنرمندی

با برجسب زیرزمینی‌داشتن، مشکل دریافت مجوز

نخواهد داشت؟

معتقدم موسیقی زیرزمینی لزوما بد نیست. یک

موسیقی در غرب به دلایلی زیرزمینی می‌شود و در اینجا

به دلایل دیگری بخشی از دلایل زیرزمینی‌شدن یک

موسیقی یا گروه به این برمی‌گردد که نیازهای روزمان

را نشناخته‌ایم یا مثلا در زمینه رسانه‌های نوین خودمان

را بازسازی نکرده‌ایم. در حال حاضر، ما بخشی با عنوان

کارشناس رسانه‌های نوین داریم و مثلا اگر هنرمندی

فقط یک قطعه موسیقی تولید کرده می‌تواند مجوز بگیرد.

بنابراین مساله بخشی از زیرزمینی‌ها رفع خواهد شد. علاوه

بر این گاهی زمان ورود آلبوم به بازار طولانی می‌شود که

از زمان نیاز بازار گذشته است. با اصلاح ساختار و کاهش

زمان صدور مجوز بخشی از این مساله هم رفع شده.

برخی از گونه‌های موسیقی هم تاکنون خط قرمز

محسوب می‌شدند. اما معتقدم که هیچ موسیقی‌ای بالفظه

بد نیست. نحوه استفاده از آن در یک گفتمان خاص، با متن

خاص و قالب خاص ممکن است کارکردش را تغییر دهد.

❖ پس برجسب‌هایی مثل جاز، راک یا متال نمی‌تواند

مانع گرفتن مجوز یک اثر شود؟

این موسیقی‌ها وجود دارند و مثلا در بسیاری از

برنامه‌های رسمی صداوسیما، موسیقی جاز، متال یا راک

هست. مثلا متال بالفظه بد نیست، اما گونه‌ای خاصی از

متال که یک دیدگاه خاصی را ترویج می‌کند، خط قرمز

مست.

❖ خوانندگان مثل آقای حبیب محبیان می‌توانند در

دوره شما مجوز کنسرت بگیرند؟

در دوره مدیریت من هنوز درخواستی برای اجرای

کنسرت نه از طرف ایشان و نه هنرمندان مشابه ارایه

نشده. اگر درخواستی بیاید به‌صورت مصداقی بررسی

خواهیم کرد.

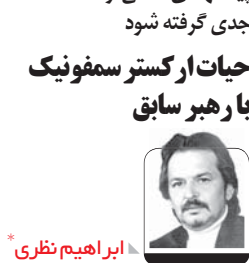
باتون

پیشنهادی که می‌تواند

جدی گرفته شود

حیات ارکستر سمفونیک

با رهبر سابق

با پشت‌سر گذاردن دوسال از تعطیلی ارکستر سمفونیک تهران و با روی کار آمدن دولت آقای روحانی، بحث راهاندازی مجدد ارکستر و تعیین رهبر داریم آن در بین اهالی جامعه موسیقی کشور به بحثی داغ تبدیل شده به‌خصوص که اسامی دو نفر از رهبران ایرانی مقیم خارج از کشور نیز به‌عنوان رهبر دایم ارکستر به‌طور غیررسمی اعلام شده.

بدیهی است جای هیچ‌گونه شک و تردیدی در مورد شایستگی ایشان برای تصدی این پست وجود ندارد و منظور نگارنده نیز انتقاد یا زیرسوال‌بردن ارزش‌های هنری ایشان نیست. صرفا هدفم عنوان کردن مطلبی است که شاید مورد توجه و عنایت مسوولان محترم تصمیم‌گیرنده قرار نگرفته است. قطعا ایشان مطلع‌اند رهبران موردنظر در گذشته نیز در کشور حضور داشته و در کنسرت‌هایی رهبری ارکستر را عهده‌دار بوده‌اند. همچنین یکی از ایشان مسوولیت رهبری دایم ارکستر را به مدت دوسال عهده‌دار بوده و با وجود آن که هر دو این استادان عزیز مایل به ادامه کار و اقامت در کشور بودند اما به دلیل مسایل و مشکلات گریبانگیر موسیقی ما بر خلاف میل‌شان ناگزیر مجبور به ترک کشور شدند.

حال با توجه به اینکه متأسفانه هیچ‌گونه اقدام جدی و موثری برای رفع مشکلات و موانع فوق‌الذکر انجام نگرفته و وضعیت اسفناک گذشته کماکان مانند سابق است، این سوال پیش می‌آید دعوت به کار و بازگشت مجدد ایشان چه ثمری می‌تواند داشته باشد جز تکرار تجربیات ناموفق سابق و هدر دادن پول، انرژی و زمان؟ مشخص است تا زمانی که به‌طورجدی اقدام به رفع مشکلات و معضلات نشود و یکبار برای همیشه تکلیف موسیقی و موزیسین‌های کشور مشخص نشود، چنانچه بزرگ‌ترین و شناخته‌ترین رهبران ارکستر موسیقی در جهان نیز دعوت به کار نشوند وجودشان اثر مثبتی نخواهد داشت. قاعدتاً نخواهند بود برای ارکستر سمفونیک تهران مهم‌تر واقع شوند. بنابراین نگارنده جسارتا و با اتکا به تجربیات نزدیک به ۵۰ساله خود و آگاهی از تمام کمی و کاستی‌های ارکستر سمفونیک تهران و با توجه به تعطیلی درازمدت ارکستر و همچنین شرایط اقتصادی کشور، پیشنهاد می‌کنم اجازه داده و موافقت فرمایید ارکستر کار خود را با همان استادان و رهبران سابق خود که جلالی وطن نکرده و با تحمل تمام سختی‌ها و مشقات طی ۵۰سال گذشته که مفیدترین سال‌های عمرشان بوده است موجودیت ۸۰ساله بزرگ‌ترین نهاد هنری کشور را حفظ کرده‌اند، ادامه دهد.

البته معتقدم به هیچ‌وجه نباید به همین بسنده کنیم و بلافاصله بدون اتفاق دعوت و کمک استادان عزیز ایرانی مقیم خارج و همچنین اساتید ار‌نقدر داخل، برنامه‌ای جامع و مدون برای رفع معضلات و مشکلات موسیقی میهمان ریخته و به موقع اجرا گذاشته شود که نه‌تنها دربر گیرنده ارکستر بلکه دربر گیرنده رفع تمامیت مشکلات موسیقی کشور به خصوص مراکز آموزشی باشد. در غیر این صورت